

פרפראות פאר

במקל שקד ראה ירמיהו את התקוה טרם בא הרעה

עמוד י

עמוד א מפתח ענינים תשעה באב ואתחנן נחמו תש"פ

עמוד ח

בדרך הנ"ל יש לבאר הכתוב חומת אש סביב
ולכבוד אהיה בתוכה

ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת פתח
ברבים וסיים ביחיד

כשרונות האדם, החכמה, ההבנה, הזיכרון,
ומיקומם, בביאור המהר"ל

עמוד ט

מגג בית המקדש משמיע מלך המשיח את
גאולת ענוים הגיע זמן גאולתכם

עמוד י

במקל שקד ראה ירמיהו את התקוה טרם בא
הרעה

עמוד יא

טעם לכך שעצם הלזן ניזון מסעודת דוד מלכא
משיחא שיבוא בב"א

נחמו נחמו נחמה אחת או שתיים רש"י
לשיטתו והמהרש"א לשיטתו

עמוד יב

נחמות ישראל מגלותן הם שתי נחמות נפרדות
ע"ד השפת אמת

נחמו נחמו במה זכו שלקחו בכפליים

ביאור למה היה הבשורה על הר גבוה

עמוד ב

ביאור נורא בכתבי האר"י ז"ל עה"כ חטא
חטאה ירושלם

הנחת אפר בראש החתן ע"ד אתה ה' באש
הצתה ועד שיפוח היום

לא זזה שכינה מישראל ואפילו בשבת של חול
יש לכוון לתשעה באב

עמוד ג

איוב בקש להפוך קערה על פיה ביאור בדרך
צחות

עמוד ד

איש ואיש יולד בה מכוון למשה רבינו המצפה
לראותה

בירור בענין האמונה בקבלה ובידיעה ע"ד
הכתוב וידעת היום וגו'

עמוד ה

האמונה טובה והחקירה תועבה, האמונה של
אברהם אבינו

עמוד ו

ביאור נשגב בספר החיים בויכוח של משה
רבינו עם השי"ת

עמוד ז

משה רבינו לא רצה לקבל מתנת חינוך על
מצוות שלא עשה

ביאור אש אוכלה הוא ע"י זכו שכינה ביניהם

טעם להנחת אפר בראש החתן

איתא בגמרא (ברכות ו' ע"ב) המשמח חתן כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים, עפ"י דברנו יש לבאר, שלכן מניחים אפר בראש החתן, כדי שע"י השמחה, **יפיח את האפר**, וע"י כך תבנה אחת מחורבות ירושלים,

ומבואר למה מניחים האפר בראש

כתיב (ישעיה נ"א י"א) ופדויי ידוד ישובון ובאון ציון ברנה ושמחת עולם **על ראשם**,

כתיב אם לא אעלה את ירושלים **על ראש** שמחתי, ולכן שמים האפר **על הראש**.

* * * * *

לא זזה שכינה מישראל ואפילו בשבת של חול יש לכוון לתשעה באב

איתא בזוה"ק (חלק ג דף קע"ט ע"ב רע"א מהימנא), "לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות ויומין טבין, ואפילו בשבתות דחול",

ביאור הדבר מבעל פרשת דרכים בשם אביו

בספר פרשת דרכים לבעל משנה למלך ממוהר"ר יהודה רואזניס זצ"ל, (נדרוש שלשה ועשרים, דרך העצב) (בהוצאת המכון לעריכת ספרים תורניים, ירושלים תשנ"ב, עמוד רנ"ז, ד"ה עוד נקדים),

כתב, מאי דאמרינן במדרש, "מעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות וימים טובים ואפילו בשבת של חול",

ביאור בשם אביו מוהר"ר רבי שמואל רואזניס

עפ"י מה דאיתא בגמרא שהשובת במדבר, אפשר שהוא חול גמור, עכ"ז, לא זזה שכינה מישראל, ע"כ,

ביאור הדבר מבעל פרשת דרכים

בספר פרשת דרכים פירש, וכ"כ, ידוע אצל בעלי המחקר דמשכחת לה דבמקום אחד עדיין יום הוא, והוא שבת גמור, ובמקום אחר הוא כבר לילה, והוא חול גמור, עכ"ז לא זזה שכינה מישראל,

ביאור נורא בכתבי האר"י ז"ל
עה"כ חטא חטאה ירושלים

איתא בגמרא (ברכות ו' ע"ב) כל הקובע מקום לתפלתו אלוקי אברהם בעזרו,

כתב בספר הגן ודרך משה (נדפס לראשונה באמסטרדם בשנת תנ"ט, ובנוסח השער כתוב, חיברו הרב המוכיח מוהר"ר משה כהנא, אב"ד ור"מ דק"ק גיביטש, במדינת מערהעריץ) (הדבר מובא בענף יוסף שבספר עין יעקב, על הגמרא בברכות דף ו' ע"ב, אות כ' בד"ה כל הקובע), עיי"ש

איתא בכתבי האר"י הקדוש, כתיב (איכה א' ח') "חטא חטאה ירושלים על כן לנידה היתה"

וכאשר איכא זמנים של ריחוק, מבואר (עין יו"ד סי' קצ"ה ס"ה), דרך ע"י דבר קבוע יכול יותר להתקרב, **ועכשיו בגלות ישראל בעוה"ר**, אנו מרוחקים מהשי"ת, משום שחטא חטאה ירושלים, ואז אין השכינה יכולה לשרות עם ישראל, **רק במקום קבוע**, ולכן יש להיות קובע **מקום** ואז, אלוקי אברהם בעזרו, ודפח"ח, ע"כ,

* * * * *

הנחת אפר בראש החתן ע"ד אתה ה'
באש הצתה ועד שיפוח היום

איתא, כי אתה י"י באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה,

יש להבין, למה יבנה הקב"ה את הבית השלישי מאש, ולא מאבנים טובות ומרגליות, והרי הכל שלו, כדכתיב לי הכסף ולי הזהב,

כתיב (שיר השירים פרק ד פסוק ו) "עד שיפוח היום ונסו הצללים אלך לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה"

יש לבאר בדרך אפשר, מכיוון ובית המקדש נשרף באש, והפך כולו גחלים ואפר, ולעתיד לבוא במהרה בימינו, כאשר יבוא העת לבנותו מחדש יעשה הקב"ה, **ויפיח את הרוח**, באותם הגחלים העוממות מאז ועד עתה, ע"ד עד אשר **יפוח היום** ונסו הצללים, ומאותם הגחלים העוממות יבנה ביהמ"ק בב"א

והשם יודע, גם אפשר לרבי לפרש, דמלת דחוו"ל הם ר"ת דחוץ לארץ, ודוחק, עכ"ל,

ביאור הדבר מבעל אמרי אמת

בעל אמרי אמת זצ"ל, פירש, עפ"י מה דאיתא בגמרא (שבת קי"ח) עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, וגם אם עושה משבתו חול, לא פסקה שכינה,

בניצוצי אורות להחיד"א, כתב, כי במדרש אליהו דף נ"ז פירש בזה למעלה מכ' פירושים,

בענין השעות המתחלפות ממקום למקום, עיין מור וקציעה סי' שד"מ, חוות יאיר סי' רי"ט,

עוד נראה לי לומר שהמכוון לתשעה באב

י"ל דהכוונה על תשעה באב, כתיב, (איכה א' ט"ו) קרא עלי מועד, ואיתא, דלעתיד יהיה **תשעה באב מועד גדול**, ומשום כך, נפסק להלכה שאין אומרים תחנון, (או"ח סי' תקנ"ט),

לפי"ז א"ל, אע"ג דעתה עדיין הוא **יום של חול**, אך כיון דלעתיד יהיה **יום של מועד**, ע"ז אמר מעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות וימים טובים ואפילו בשבת של חול, וכבר עתה תשרה שכינה של יו"ט בתשעה באב, אע"פ שעדיין לא בא מועד, ויתן השי"ת שנזכה כולנו יחד במהרה בימינו לזמר, כ-י ב-א מ-ו-ע-ד.

יש לרמז בפסוק כי בא מועד

כתיב (תהלים פרק ק"ב י"ד) "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד",

כתיב (זכריה פרק ח' י"ט) "כה אמר ה' צבקות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו",

בזה יש לרמז, כי בא מועד, בא הם אותיות אב, ולומר כי בעת לחננה אב יהיה מועד,

* * * * *

איוב בקש להפוך קערה על פיה

ביאור בדרך צחות

כתיב (איוב ג' א'), " ויקלל את יומו, ויאמר, יאבד יום אולד בו והלילה אמר הרה גבר, שנצטער על היום שנולד,

ביאור הדבר מבעל פרי מגדים

בקונטרס פרשת דרכים לבעל הפרי מגדים, (הודפס בסוף הספר פרשת דרכים, בהוצאה הני"ל) **כתב**, יש לפרש, אע"ג דאנן ידעינן בקביעא דירחא, מכיוון דבחוץ לארץ עושין שני ימים טובים, הרי הכוונה ליו"ט שני של גלויות, שהוא יו"ט של חול, אפי"ה לא זזה שכינה מישראל.

ביאור הדבר מבעל פרי מגדים

בקונטרס מתן שכרן של מצוות לבעל הפרי מגדים, שם בחקירה ח' כתב, וז"ל,

ובמדרש הובא בפרשת דרכים, מעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות וימים טובים ואפילו בשבת של חול, לדידי יש לומר, תוספת שבת ד"ת, כמבואר באו"ח (סי' רס"א ס"ב) ויש עושין ב' שעות תוס' והוא חול גמור, אפי"ה לא זזה שכינה, משעה שקיבלו התורה, עכ"ל,

ביאור הדבר בשו"ת הרדב"ז

בשו"ת הרדב"ז (ח"א סי' ע"ו), כתב, שזהו, דבשבת יש חילוק גדול בין השוכנים במזרח לשוכנים במערב, ונמצא שהזמן שהוא שבת לאלו הוא חול לאחרים, ואפילו בעיירות הסמוכות יש הבדל בזמן, בין טבריא לציפורי,

ביאור הדבר מהגר"א

הגר"א פירש, שבתות דחול הם התלמיד חכמים, (מובא בניצוצי זוהר עה"ג)

ביאור הדבר מהרמ"ק

הרמ"ק, בספרו **שיעור קומה**, (אות נ"ב, ערך זמן) כתב, ועיקר הזמן המכוון אינו בשאר תחומי העולם, אלא בתחום ארץ ישראל, שבה סוד משכן הקדושה, וכאן באנו לתרץ קושיית השבת שהוקשה התוכניים, ותירצו מה שתירצו, ומבאר שם העניין בדרך עמוק מאוד,

ביאור הדבר מבעל יסוד ושורש העבודה

יסוד ושורש העבודה, בספרו קרני אור, (ביאור נפלא על הזוה"ק, ממוהר"ר אלכסנדר זיסקינד מהוראדנא, בעמח"ס יסוד ושורש העבודה, ובתוכו חידושים ממו"ר מוהר"ר אריה לייב אבי"ד קעניגסבערג), כתב, וז"ל, בשבתות דחול, אינו מובן, אפשר לפרש לרבי כמה פירושים, דר"ל שמיטה וחול המועד, וכולם דחוקים מאוד

בירור בענין האמונה בקבלה ובידיעה ע"ד הכתוב וידעת היום וגו'

איתא בגמרא (ראש השנה ל"ב ע"ב) בעשרה פסוקים של מלכיות זכרונות שופרות, מתחיל בתורה ומשלים בנביא וכו', **כתיב** (דברים ד' ל"ט) **"וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים"** **מלכות דברי רבי יוסי**, רבי יהודה אומר **אינה מלכות**. ע"כ, פירוש, אם פסוק **וידעת היום יש בה מלכות**, או שאין בה **מלכות**,

כתב המהרש"א (ראש השנה ל"ב ע"ב כי ה' הוא האלוקים), לפי שיש לאדם להאמין במציאות השם **בקבלה על פי התורה**,

ועוד נוסף להשיג בשכלו מציאות השם וחידוש עולם כמפורש בפסוק (ישעיהו מ' כ"ח) **הלא ידעת אם לא שמעת** גוי כמ"ש פ"ק דתעניות, (תענית ב' ע"א),

כדכתיב (דברים פרק לב ג') **"כי שם ה' אקרא** הבו גודל לאלקיני הצור תמים פעלו", על כן אני **אקרא** לכם בתורה מציאות השם וחידוש עולם, בראשית ברא אלקים וגו' **דהיינו בקבלה**,

אבל אתם תוסיפו בזה והבו גודל לאלהינו לידע זה במופת **וידעת השכל והיינו הצור תמים פעלו**, כי מצד **פעולתו שבעולם** יש להשיג מציאותו ואחדותו כמפורש פ"ק דתענית ע"ש, **עכ"ל המהרש"א**,

כתב המהרש"א (תענית ב' ע"א ד"ה כתיב הכא) (איוב ה' ט') **"עושה גדולות ואין חקר"**, וכתיב התם (ישעיהו מ' כ"ח) **"הלא ידעת וגו' ואין חקר לתבונתו"**, באה הג"ש מאין **חקר לאין חקר** ע"פ מ"ש,

הגם שיש לאדם להשיג ולחקור במציאות העולם ובבריאתו מתוך הטבעיים מ"מ מה שלא ישיג יתלה בקוצר השגתו בזה וכי הוא עמוק ומי ימצאנו וכמ"ש פ' אין דורשין במכוסה ממך בל תחקור במה שהורשית התבונן,

וז"ש הלא ידעת אם לא שמעת וגו' בורא וגו' ר"ל גם בלאו שמיעה מתוך התורה בראשית ברא, שהוא בקבלה,

איתא בגמרא (בבא בתרא ט"ז ע"א) אמר רבא, בקש איוב, להפוך קערה על פיה,

רש"י פירש להפוך קערה על פיה - לעקור כל כבוד, שחירף וגידף.

אפשר לפרש ולומר הכונה, להפוך קערה, ולעשות מקערה, עקרה, פירוש שהיה מעדיף שתהיה אמו עקרה, כפי שאמר יאבד יום אולד בו והלילה אמר הרה גבר, וזהו להפוך קערה על פיה.

* * * * *

איש ואיש יולד בה מכוון למשה רבינו המצפה לראותה

איתא בגמרא (כתובות דף ע"ה עמוד א'), כתיב (תהלים פ"ז ה') **"ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון"**, א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי, **אחד הנולד בה, ואחד המצפה לראותה**. ע"כ,

עין בתרגום ובמפרשים בתהלים ביאור הכפל איש ואיש המבואר בפנים רבות,

כתיב (דברים ג' כ"ה) **"אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנן"**,

איתא במדרש (ואתחנן פרק ג סימן כ"ג) מכאן ראינו כי אין בעולם גדול מתשובה ותפלה כי משה רבינו נגזר עליו גזירה שלא יכנס לארץ ולא יראה אותה, שנאמר אם יראה איש באנשים (דברים א' ל"ה), **ואין איש אלא משה**, שנאמר והאיש משה עניו מאד (במדבר י"ב ג') וכיון שהרבה בתפלה, אמר לו הקדוש ברוך הוא עלה ראש הפסגה וגו' **וראה בעיניך** (פסוק כז), ע"כ,

נ"ל שיש לפרש בכפל הלשון בפסוק, ע"ד אומרים ז"ל, **ואחד המצפה לראותה**, כלומר שהאיש שנכתב בכפל, הוא האיש המצפה לראותה, וזהו משה הנקרא האיש משה, ולפי שאמר אעברה נא ואראה, וזהו איש ואיש, שהוא המצפה לראותה.

* * * * *

וכתב בעל **לב טוב**, לאחר שאסף כעמיר גורנה דברי המשבחים והפיכס, דלפי שרבו הדעות ואינו רוצה להטיל ראשו בין ההרים, לפיכך אינו כותב פירושו לשער היחוד בספר חובת הלבבות,

האמונה של אברהם אבינו

כתב **הבני יששכר** בספרו **מעין גנים** (פרק י') שאמר הש"י לאברהם בציווי המילה **התהלך לפני והיה תמים** ר"ל מהיום והלאה שאני נותן לך מצות המילה **תהיה תמים ולא תצטרך לחקירות**, ואמר לו **והיה תמים** הוא ציווי שמחויב להיות תמים, ולא **לחקור בחקירות** כאשר יתבאר אי"ה הענין, ונלמוד מזאת המצוה שחובה עלינו להיות **באמונה למעלה מן החקירה**, וזאת היא **עיקר עבודת הישראלי**, וז"ש לו הש"י במצוה הזאת **התהלך לפני והיה תמים**,

איתא במכילתא פרשת בשלח (סוף פרשה ו) **ויאמינו בה'**, גדולה האמונה שהאמינו ישראל במי שאמר והיה העולם, שבשכר שהאמינו ישראל בה' שרתה עליהם רוח הקדש ואמרו שירה שנא' **ויאמינו בה' ובמשה עבדו** ונאמר אז ישיר משה ובני ישראל.

וכן אתה מוצא שלא ירש אברהם אבינו העולם הזה והעולם הבא אלא בזכות אמונה שהאמין בה' שני' (בראשית טו) **והאמין בה' ויחשבה לו צדקה**, ע"כ,

בפירוש מרכבת המשנה על המכילתא (ד"ה שנאמר והאמין בה') **כתב**, ויתכן לומר **עם מה שכתב המהרש"א** ז"ל שילהי מס' מכות פי' הפסוק **והאמין בה' ויחשבה לו צדקה**, דבכל המצות אסור לעשות ע"מ לקבל פרס, זולת בצדקה כמאמר **בחנוני נא בזאת** (תענית ט' ע"א), **ומעלת האמונה כמעלת הצדקה** דרשאי להשיגה על מנת לקבל פרס וזהו **ויחשבה לו צדקה** עכ"ל המהרש"א, **עכ"ל מרכבת המשנה**,

וזה לשון המהרש"א (מכות דף כ"ג עמוד ב ד"ה הולך תמים זה אברהם) **ואמר** (תהלים ט"ו א') **"הולך תמים"** זה אברהם. כי הוא היה ראש האמונה,

וכמ"ש בו והאמין בה' ויחשבה לו צדקה, כי **הנה באיש אחר** המבקש שכר על האמונה בו יתברך ב"ה לא עשה כהוגן, כמ"ש (אבות א' ג') **הוא כעבדים העושים על מנת שלא לקבל פרס, חוץ מצדקה**, שמותר לכל אדם לעשות על מנת

הלא אפשר שידעת מתוך החקירה בזה, ומסיים אף על פי **שהורשית להתבונן** בזה מ"מ **אין חקר לתבונתו**, ומה שלא תשיג תתלה בקוצר השגתך ועומק המושג ממך, **עכ"ל המהרש"א**,

מבואר, כי **וידעת היום**, הוא האמונה בהש"י ע"י ידיעה בהשגה מופתית, נוסף על האמונה מצד הקבלה מצד אבותיו בלבד, כאשר האריך בעל חובת הלבבות בשער היחוד, **וכ"כ השל"ה** בפרק עשרה מאמרות, כי **וידעת היום** והשבות וגו' כי ה' הוא האלוקים, זו ידיעה בהשגה מופתית, בנוסף על הקבלה מצד אבותיו, ע"כ,

בענין האמונה בדרך הקבלה בלבד והאמונה גם ע"י השגה מופתית

כבר הדיו נשפך כמים והקולמוס נשתבר כפליים, מהי האמונה המשובחת שיבור לו האדם, **האמונה בקבלה בלבד**, או שיש להוסיף ולחקור גם ע"י ידיעה בהשגה מופתית כדי להגיע לאמונה שלימה,

בעל המחבר הספר **"לב טוב"** פירוש על **"חובת הלבבות"**, נתן אל לבו לירד השדה וללקט באמרים, דבר דיבור על אופניו,

להביא את אלה הדורשים בשבח האמונה עפ"י קבלה בלבד, ואת האמונה עפ"י חקירה הם דורשים לגנאי,

והביא גם את אלה הדורשים בשבח האמונה ע"י ידיעה מופתית וחקירה,

האמונה טובה, והחקירה תועבה האמונה של אברהם אבינו

ובשו"ת **"חות יאיר"** סימן רי"ט, כתב **"האמונה טובה, והחקירה תועבה"** עי"ש באורך דבריו,

וביארו בו, דמי שנותן נפשו לחקירה ואינו ראוי לכך, נכנס בשלום ואינו יוצא בשלום, מעומק המושג וקוצר המשיג,

ביאור הכתוב יוסיף דעת יוסיף מכאוב

ובכך פירשתי הפסוק בקהלת **יוסיף דעת יוסיף מכאוב**, שמי שרוצה לדעת הרבה, כלומר להשיג האמונה ע"י ידיעה, יוסיף מכאוב, משוב שרבים הדברים שלא יוכל להבין, וזהו גרמא למכאובו,

או שחשוב להאמין רק ע"י הקבלה מהתורה ולכן אמר רבי יהודה שוידעת אין זו המלכות שבראש האמונה.

* * * * *

ביאור נשגב בספר החיים בויכוח של משה רבינו עם השי"ת

למה רצה משה רבינו להיכנס לארץ

כתב בספר החיים, מאחי המהר"ל (מאמר חיים טובים, פרק שביעי עמוד ע"ו)

וכ"כ אבל התמיה מאדונינו משה, שכבר הגיע לתכלית השלימות שאפשר להגיע, וגם הקב"ה הבטיחו כבר ברב טוב הצפון לו, ולא היה לו רק לכנוס לגן עדן, ואם כן איך בחר בחיי העולם הזה,

ומה שנראה לי בזה הוא, שמשה רבינו ע"ה רצה לעבוד את בוראו בדבר שלא עבדו שום אדם מעולם,

שהרי אפילו הקדושים חסידי עליון שנהרגו על קדושת השם יתברך, אף על גב שודאי זהו תכלית העבודה שאפשר לו לאדם לעבוד בו את בוראו, מכל מקום לא קצו בחיי שעה, רק בשביל שבטוחים הם כי בשעה קלה יקנו על ידי כך חיי העולם הבא, אשר יפה קורת רוח שלו שעה אחת, מכל חיי עולם הזה,

ואף על גב שלא נתכוונו בעבודתם אל השכר הגדול הזה, מכל מקום לא היה להם ספק בו, וידעו כי על כל פנים שכר פעולתם הטוב ילך לפניהם, כי אין בעולם ההוא תלונת צדיק ורע לו, ואין זה חידוש שעבד המלך יוציא פרוטה אחת של נחושת, לפי שבטוח שהמלך יתן לו במקומו אוצר של כסף וזהב, ונמצא לפי זה שכל עבודת האדם הוא בנוי על תקות הגמול, או בעולם הזה או בעולם הבא,

גם היה קשה בעיניו, שלא יהא לקונו נחת רוח ממנו רק ימי חיי הבלו בעולם הזה שהם כצל עובר, וכל הימים אשר יאריך בעולם הבא לא יהיה לקונו שום נחת רוח ממנו, ולכך, מרוב אהבתו אל השם יתברך, מאס אף בתענוג עולם הבא שהיה מוכן לו, ועשיית המצות בעולם הזה היה יותר מקובל עליו מן תענוג עולם הבא, לפי שרצה לעבוד את השי"ת חינוס ממש,

לקבל פרס כמ"ש (פסחים ח' א') מותר לתת צדקה ע"מ שיחיה בני,

ואמר, שהוסיף הקדוש ברוך הוא באברהם שהיה ראש האמונה לתת לו שכר על בקשתו, בשכר כמ"ש (בראשית ט"ו ב') "מה תתן לי" וז"ש (בראשית ט"ו ו') "והאמין בה" ויחשבה לו" לתת לו שכר על האמונה כמו בצדקה גם בשכר, ע"כ לשון המהרש"א,

בעיון בדברי המהרש"א כתוב במפורש שרק לאברהם אבינו היה מותר לבקש שכר על האמונה כמו בצדקה, כי הנה באיש אחר המבקש שכר על האמונה בו יתברך ב"ה לא עשה כהוגן,

א"כ יש להבין בפירוש מרכבת המשנה, שמביא את פירוש המהרש"א על הכתוב והאמין בה' ויחשבה לו צדקה, ונראה בדבריו שכל אדם רשאי להשיגה על מנת לקבל פרס, אך,

אפשר לומר, כי אברהם אבינו שהיה ראש האמונה, והיתה אמונתו בקבלה, ללא שום חקירות לפיכך נחשב לו האמונה כמו הצדקה, משום שהוא אינו רוצה לחקור ולהבין,

וכפי שפירש המהרש"א בתענית (ט' ע"א) ששכר הצדקה נוגד את ההגיון, וכ"כ, דהיאך אפשר שמתוך שאדם מחסר ממונו ליתן מעשר יבא להוסיף לו עושר, כי מי שמאמין בלי להבין אצלו האמונה והצדקה שוים,

לפי"ז אפשר לומר, כי זו כוונת בעל מרכבת המשנה, שכל אדם אם יגיע לדרגה של אמונה בקבלה בלי ידיעה יהיה בדרגה של אברהם אבינו,

ביאור המחלוקת בין רבי יוסי ורבי יהודה היא במחלוקת הנ"ל

ועתה באתי לבאר המאמר הפונה קדים על הפסוק "וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים" מלכות דברי רבי יוסי, רבי יהודה אומר אינה מלכות,

וכך יש לבאר מחלוקתם אם חשוב להאמין כי ה' הוא האלוקים, גם ע"י וידעת, שהיא האמונה בידיעה, וע"ז אמר רבי יוסי, שידעת זו מלכות, ויש לברר מלכותו גם ע"י ידיעה בהשגה מופתית,

אלא כך אמר משה, הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בא"י, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי,

אמר לו הקדוש ברוך הוא, כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר, מעלה אני עליך כאילו עשיתם, שנאמר (ישעיהו נ"ג י"ב) "לכן אחלק לו ברבים ואת עצומים יחלק שללי", ע"כ,

קושיית המהרש"א, והלא אמרינן אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס

כתב המהרש"א, (סוטה י"ד ע"א), וז"ל, וקשה דהיאך קאמר שהיה מבקש לקיים המצות כדי לקבל שכר עליהן, הא אמרינן, אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס,

וי"ל, דהיינו במצוה שנתחייב בה כבר, אבל הכא, שעדיין לא בא לא"י ששם חיובה, והקב"ה לא רצה שיהיה חייב בהו, שפיר מצי לבקש משום קבול שכרן ודו"ק, עכ"ל המהרש"א,

אפשר לומר שרצה לקבל שכר על מעשר

אפשר לתרץ קושיית המהרש"א, איך היה מבקש לקיים המצות כדי לקבל שכר עליהן, משום שכאשר רצה משה רבינו לקיים מצוות התלויות בארץ, רצה לקיים גם מצוות מעשר, ועל מעשר שפיר אפשר לבקש שכר. כדאיתא תענית ט' ע"א.

עוד יש לומר

מבואר שהקב"ה רצה לתת למשה רבינו שכר על מצוות שלא עשה כאילו עשה אותם, אך משה רבינו דעת אחרת היתה עמו שאינו רוצה לקבל שכר על מצוות התלויות בארץ שכאילו עשאו. ולכן רצה להיכנס לארץ ולקיימם ולא לקבל מתנת חנם.

* * * * *

ביאור אש אוכלה הוא ע"י זכו שכינה ביניהם

איתא בגמרא (כתובות ק"א ע"ב) כתיב (דברים ד') "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום", וכי אפשר לדבוקי בשכינה, והכתיב (דברים ד' כ"ד), כי ה' אלקיך אש אוכלה,

ללא שכר לעולם הבא, ולמדרגה זו לא הגיע שום ילוד אשה בעולם,

תשובת הקב"ה למשה רבינו

והקב"ה השיב לו, שאינו רוצה שיעבדהו שום יציר בחנם, ולכך יכניסו לגן עדן ויקבל שכרו,

וזהו שאמר רב לך אל תוסיף, שלא יאמרו הרב כמה קשה והתלמיד כמה סרבן מפציר,

וחלילה לאדונינו משה שיהא סרבן מפציר אם לא לכבוד קונו, שרצה לעובדו בעבודה שלא עבדו בו שום אדם, דהיינו עבודת חנם ממש, שלא יהא מצפה לשום גמול, לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, והקב"ה לא רצה שיחיה נצח, כדי להראות את מידת טובו, שנאמן הוא לשלם שכר טוב ליראיו, עכ"ל ספר החיים,

יש לרמוז ראייה לפירושו מהכתוב וממאמר חז"ל

רמז לפירושו יש בסוף הפרשה, שכתוב (דברים ז' י"א) "אשר אנכי מצוך היום לעשותם", וכתב רש"י מחז"ל היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, אפש"ל, כי הצווי הוא גם על לקבל שכרם, כפירוש הספר החיים שמש"ר לא רצה לקבל שכר והקב"ה צוהו לקבל שכר,

איתא בגמרא (עבודה זרה י"ט ע"א), כתיב (תהלים קי"ב א'), "אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד", אר"א, במצותיו - ולא בשכר מצותיו. ע"כ,

יש לומר, כי האיש זה משה, במצוותיו חפץ ובשכר מצוותיו אינו חפץ, ע"ד שפירש בספר החיים.

* * * * *

משה רבינו לא רצה לקבל מתנת חנם על מצוות שלא עשה

כתיב (דברים ג' כ"ה) "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנן",

איתא בגמרא (סוטה י"ד ע"א), דרש רבי שמלאי, מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לא"י, וכי לאכול מפריה הוא צריך, או לשבוע מטובה הוא צריך,

וכך אפשר לפרש כונת הכתוב, ולכבוד אהיה בתוכה, כלומר אכניס את כבודי לתוך האש ואז יהיה איש ואשה זכו וכו'.

* * * * *

ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת פתח ברבים וסיים ביחיד

כתיב (דברים ד' כ"ט) "ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך",

והקשו, פתח בלשון רבים **ובקשתם**, שהם רבים המבקשים, **ומצאת**, הוא יחיד שמצא,

רבים מאוד תירצו הקושיה כדלקמן

איתא בגמרא (ראש השנה י"ח ע"א), תניא היה רבי מאיר אומר, שנים שעלו למטה וחוללין שוה, וכן שנים שעלו לגרדום לידון ודינן שוה, זה ירד וזה לא ירד, זה ניצל וזה לא ניצל,

מפני מה זה ירד וזה לא ירד, זה ניצל וזה לא ניצל, זה התפלל ונענה, וזה התפלל ולא נענה,

מפני מה זה נענה וזה לא נענה, זה התפלל תפלה שלימה נענה, וזה לא התפלל תפלה שלימה לא נענה, ע"כ

ובכך פירשו, שיש, שגם אם **רבים** המבקשים, כמ"ש ובקשתם, לשון רבים, ורק **האחד** נענה, ומצאת, והאחר לא, ולכן פתח ברבים, **ובקשתם**, וסיים ביחיד ומצאת.

תירוץ זה מובא, בספר יסוד אוהל מועד מפי הה"ג אב"ד בארזינאיע, הנזכר בשם אביו הה"ג מו"ה דובער זצ"ל אב"ד בעיר אוטיאן, שלו הסכמות מהדברי חיים, ממוהר"ר ר' אליהו חיים מייזל, והנציב מוולוז'ין, ועוד, הודפס בשנת תרל"ו כ"כ מובא ביאור זה בשם רבים, והגאון ז"ל.

* * * * *

כשרונות האדם, החכמה, ההבנה, הזיכרון, ומיקומם, בביאור המהר"ל

כתיב (דברים ד' ו') "ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה", וברש"י, ושמרתם זו משנה,

אלא, כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב, **כאילו מדבק בשכינה**, ע"כ,

איתא בגמרא (סוטה י"ז ע"א), דרש ר"ע, איש ואשה זכו שכינה ביניהן, לא זכו אש אוכלתן,

פירש רש"י, זכו, ללכת בדרך ישרה, שכינה ביניהם, שהרי חילק את שמו, ושיכנו ביניהם, **יו"ד באיש, וה"י באשה**, לא זכו **אש** אוכלתן, שהקב"ה מסלק שמו מביניהן ונמצא אש ואש. ע"כ,

לפי זה אפשר לומר, כי המשיא בתו לת"ח, בכך הוא מברר ומגלה שאינו בכלל **אש** אוכלתן, כי ע"י **שמיא בתו לת"ח** אז הקב"ה ישרה שמו בתוך האש, ונעשה **איש ואשה**, שהרי הקב"ה מחלק אותיות שמו בשמותם, (כפירוש רש"י) ובכך, הוא יוצא מכלל **אש אוכלה**,

ובכך מבואר תירוץ הגמרא כפתור ופרח, דהקושיא היתה, הלא **אש אוכלה הוא**, וע"ז מתרצת הגמרא, דיש דרך שלא להיות **אש אוכלה**, אלא **איש ואשה**, ע"י שישרו שכינה ביניהם, ואז נהפך **האש, לאיש ואשה**.

* * * * *

בדרך הנ"ל יש לבאר הכתוב חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה

כתיב (זכריה פרק ב' ט') "ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה"

איתא בגמרא (סוטה י"ז ע"א), דרש ר"ע, איש ואשה זכו שכינה ביניהן, לא זכו **אש** אוכלתן,

פירש רש"י, זכו, ללכת בדרך ישרה, שכינה ביניהם, שהרי חילק את שמו, ושיכנו ביניהם, **יו"ד באיש, וה"י באשה**, לא זכו **אש** אוכלתן, שהקב"ה מסלק שמו מביניהן ונמצא **אש ואש**. ע"כ,

יש לפרש, מה שאמר הכתוב חומת אש סביב, הכוונה לאש אוכלתן, וכדי להימנע מאש אוכלתן, פירשנו שיהיה שכינה ביניהם, ואז האש הופך לאיש ואשה,

עליכם שנאמר קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח, ע"כ,

יש לתת טעם לשבת, למה מלך המשיח עומד על גג בית המקדש, וגם למה הוא מכנה אותם כאן בשם ענוים,

איתא במדרש, (מדרש הנעלם זהר חדש דף ק"י ע"ב), שלחו להם בני הארץ הקדושה לבני בבל, לנו ראוי לבכות ולפרש האלפא ביתא שבספא איכה, משום שאנחנו בכל יום מתקרבים לערסא של אמנו השכינה ואין אנו מוצאים אותה שם, שואלים עליה ואין מי שיביט עלינו, נשאל את ערסא והיא מבולבלת. נשאל את כורסתה והיא נופלת, נשאל את היכלותיה והם נשבעים שאינם יודעים ממנה נשאל את העפר ורושם עקבותיה אינו שם,

נשאל לגג בית המקדש, והגג משיב, שהשכינה יושבת שם מבכה ומייללת עלינו, וצועק בקול מר עלינו כמו שנאמר (ישעיהו פרק כב פסוק א), "מה לך אפוא כי עלית כלך לגגות", נשאל לדרכים ולשבילים, כולם אומרים ששמעו קול מר של בכיה שבוכה על בניה, ואינם יודעים איפה היא הלכה, ע"כ עיי"ש,

ממקום הנהמה משם קול הנחמה ומגסי רוח הפכו לענוים

מבואר א"כ, שקול נהי בכי תמרורים שמיללת השכינה הוא **מגג בית המקדש**, וכמו שהשיב רבי יוסי את אליהו הנביא, (ברכות ג' ע"א), כששאלו, בני, מה קול שמעת בחורבה זו, ואמרתי לו, שמעתי בת קול **שמונהמת כיונה ואומרת, אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי** ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות

כתיב (ישעיהו פרק כב פסוק א), "משא גיא חזיון מה לך אפוא כי עלית כלך לגגות", **כתב רש"י** ומדרש אגדה אומר, **שהיו גסי הרוח, והכי**,

איתא במדרש, (פתיחתא דאיכה אות כ"ד) רבי יוחנן פתח, "משא גיא חזיון" שהשליכו דברי

חוזים לארץ, "מה לך אפוא כי עלית כלך לגגות", **א"ר לוי אלו גסי הרוח**,

לפי"ז יש לבאר דברי המדרש, בשעה שמלך המשיח בא, **עומד על גג בית המקדש** והוא משמיע להם לישראל ואומר, **ענוים** הגיע זמן גאולתכם, **דלפיכך עומד על גג בית המקדש**,

המהר"ל בספר גור אריה (דברים פרק ד' פסוק ו') ובגבורות סוף פרק כ"ט, כתב, וז"ל, ושמרתם זו משנה וכו'. פירוש, **המשנה** היא נקראת **שמירה**, שצריך אדם לשמור, כדי שיהיה **שמור בלבו** לעשות המצוה.

ונראה, (כתב המהר"ל) מפני כי לשון **שמירה**, על הדבר **השמור** במוח של אדם, וזהו **במשנה**, לפי שהמשנה צורת כל מצוה ומצוה, ושייך בזה שמירה, שהם שמורים אצלו,

אבל התלמוד, שהוא קושיות ופרוק, אין שייך בו שמירה, לפי שאינו עומד בחדר ששם הצורות שמורות, כי יש לו חדר אחר במוח, לא החדר ששם הצורות שמורות, עכ"ל שם (דברים פרק ד' פסוק ו'),

ובספר גבורות ה' (פרק כ"ט), כתב, יש שלשה כוחות באדם הפרטי, ואלו השלש כוחות יש להם מקומות מחולקים במוח,

האחד, הוא בתחילת המוח,

השני, באמצע,

והשלישי, באחרית המוח,

והראב"ע פירש שאלו שלשה כוחות נקראו, חכמה בינה דעת,

באחרית המוח שם הכוח הזוכר,

באמצע המוח הכוח המחשב, והוא נקרא הכוח השופט, השופט על הדברים שמקבל הדמיון ומרכיבם ומפרידם זה מזה ושופט עליהם,

במוקדם מן המוח, שם כח המקבל החכמה, וא"כ המשנה נמצאת בחדר הזיכרון, שהוא באחרית המוח, ואילו התלמוד נמצא בחדר המחשבה, שהוא באמצע המוח,

* * * * *

מגג בית המקדש משמיע מלך המשיח את גאולת ענוים הגיע זמן גאולתכם

איתא במדרש (ילקוט שמעוני ישעיהו פרק ס' רמז תצט), שנו רבותינו, בשעה שמלך המשיח בא, **עומד על גג בית המקדש** והוא משמיע להם לישראל ואומר, **ענוים** הגיע זמן גאולתכם, ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח

שבין שבעה עשר בתמוז שבו הובקעה העיר לתשעה באב שבו נשרף הבית, עכ"ל רש"י,

כתב רש"י (קהלת פרק י"ב פסוק ו'), **וינאץ השקד תצמח נבואת ירמיה**, שנאמר (ירמיה א') "מקל שקד אני רואה" אמר ר' אליעזר השקד הזה משעה שהוא מניץ עד גמר פירותיו כ"א יום כך מ"ז בתמוז עד ט' באב כ"א יום, עכ"ל רש"י,

איתא בגמרא (בכורות דף ח' עמוד א') ת"ר תרנגולת לעשרים ואחד יום וכנגדה באילן לז', ע"כ,

כתבו התוספות (בכורות ח' א' ד"ה תרנגולת), בטנים ושבטנים (בראשית מג) מתרגם ירושלמי לזנים, ויש מפרשים, **מקל שקד אחד לכ"א אף מ"ז בתמוז לתשעה באב כן, וינאץ השקד** (קהלת יב) מתרגם שיגדא, **עכ"ל התוספות**, והכי, **איתא בגמרא** (ירושלמי תענית פרק ד' הלכה ה'), א"ר אבונה סימנא (ירמיה א') "מקל שקד אני רואה" מה הלז הזה משהוא מוציא את ניצו ועד שהוא גומר את פירותיו כ"א יום כך מיום שהובקעה העיר ועד יום שחרב הבית כ"א יום, ע"כ

ביאור ב, "מקל שקד" "וינאץ השקד" הוא לז' של שדרה

איתא במדרש (קהלת רבה פרשה י"ב סימו ה'), **עה"כ וינאץ השקד ר' לוי אמר, זה לז' של שדרה,**

איתא במדרש (בראשית רבה פרשת בראשית פרשה כח סימן ג'), **כתיב** (בראשית ו' ז') **ויאמר ה' אמחה את האדם, רבי יוחנן בשם ר"ש בן יהוצדק** אמר אפילו לז' של שדרה, שממנו הקדוש ברוך הוא מציץ את האדם לעתיד לבוא נמחה במבול,

והכי איתא במדרש, (בראשית רבה פרשת בראשית פרשה כח סימן ג'), **ובנוסח שונה במקצת במדרש** (קהלת רבה פרשה י"ב סימו ה'), **אדריאנוס שחיק עצמות שאל את רבי יהושע בן חנניא א"ל מהיכן הקדוש ברוך הוא מציץ את האדם לעתיד לבא, א"ל מלז' של שדרה א"ל מנין**

אתה יודע א"ל איתיתיה לידי ואנא מודע לך, טחנו ברחים ולא נטחן, שרפו באש ולא נשרף, נתנו במים ולא נמחה, נתנו על הסדן והתחיל מכה עליו בפטיש נחלק הסדן ונבקע הפטיש ולא חסר כלום. עכ"ל המדרש,

משום ששם היתה קול הנהמה של השכינה, כדברי הזוה"ק, מן הראוי שממקום הנהמה תבוא הנחמה, וגם הוא מכנה אותם בשם

ענוים, לפי שבחורבן היו גסי הרוח כדברי המדרש, ובגאולה הפכו לענוים,

ביאור הכתוב לא שכח צעקת ענוים

כתיב (תהלים ט' י"ב) "זמרו לה' ישב ציון וגו' לא שכח צעקת ענוים", **כתב רש"י, זמרו לה' יושב ציון - כשיחזיר ישיבתו לציון, יזמרו לו כן,**

ובקשתנו היא, שלא ישתכח שהגיע הזמן, לצעקת "ענוים", כלומר, שהיא הצעקה, "ענוים" הגיע זמן גאולתכם.

* * * * *

במקל שקד ראה ירמיהו את התקוה טרם בא הרעה

הכתובים בירמיהו

כתיב (ירמיהו פרק א') (ז) "ויאמר ה' אלי וגו' על כל אשר אשלחך תלך ואת כל אשר אצוך תדבר",

"ויהי דבר ה' אלי לאמר מה אתה ראה ירמיהו ואמר **מקל שקד אני ראה**",

"ויאמר ה' אלי היטבת לראות כי **שקד** אני על דברי לעשותו",

כתיב (קהלת פרק י"ב פסוק ה'), "גם מגבוה יראו וחתחתים בדרך **וינאץ השקד** ויסתבל החגב ותפר האביונה כי הלך האדם אל בית עולמו וסבבו בשוק הספדים",

הביאורים השונים במלה שקד והתקווה לגאולה

ביאור א, "מקל שקד" "וינאץ השקד" ע"ש המהירות

כתב רש"י (ירמיהו פרק א' פסוק יב), **"מקל שקד** אני ראה", השקד הזה הוא ממהר להוציא פרח קודם לכל האילנות אף אני ממהר לעשות דברי,

ומדרש אגדה, השקד הזה, הוא משעת חניטתו עד גמר בישולו עשרים ואחד יום, כמנין ימים

נחמו נחמו נחמה אחת או שתיים רש"י לשיטתו והמהרש"א לשיטתו

כתיב (ישעיה מ' א') "נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם", ופירש רש"י, נחמו, אתם נביאי, נחמו, את עמי,

מבואר א"כ לדברי רש"י דהלשון הכפול בפסוק, נחמו נחמו עמי, הוא נחמה אחת שיאמרו נביאים לעם ישראל,

יש לברר אם כפל הלשון נחמו נחמו, הם שתי נחמות נפרדות, או נחמה אחת בלשון כפול, כפירש"י,

מצינו כי כל הנחמות נאמרו בלשון כפול, גם בלשון מקרא (ישעיה מ' א'), נחמו נחמו עמי, וגם בלשון חז"ל, כמ"ש, (מכות כ"ד ע"ב) עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו,

כתב המהרש"א (מכות כ"ד ע"ב) , וז"ל, כפול הדברים, ע"ש שני המעשים המובאים בגמרא, **כי מצינו כל הנחמות בלשון כפול**, נחמו נחמו, עכ"ל,

מבואר בדברי המהרש"א, שמשווה בין לשון מקרא ללשון חז"ל, שגם בפסוק נחמו נחמו, כמו בדברי חז"ל, עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו, הם שתי נחמות נפרדות, אך לדברי רש"י הרי הם נחמה אחת בלשון כפול,

ביאור הדבר דרש"י לשיטתו והמהרש"א לשיטתו

איתא בגמרא (פסחים נ"ד ע"ב), תנו רבנן שבעה דברים מכוסים מבני אדם אלו הן יום המיתה **ויום הנחמה**,

ופירש רש"י, ויום הנחמה - של כל אדם, מתי יתנחם מדאגתו, **מבואר**, שהנחמות הם נחמות נפרדות לכל אדם מדאגתו הוא,

כתב שם המהרש"א, וז"ל, ויום הנחמה, **פירש"י**, של כל אדם, ויותר נראה לפרש, יום נחמה שיתנחמו ישראל על גלותו, עכ"ל,

לפיכך נראה לי לומר, דרש"י לשיטתו אזיל, והמהרש"א לשיטתו אזיל,

דרש"י סבור, שיש לחלק בין לשון מקרא ששם הם נחמה אחת. ללשון חז"ל שלדבריהם הם נחמות נפרדות,

כתב היפ"ת (מובא בעץ יוסף בראשית רבה פרשה כח סימן ג'), מקור דרשות אלו הם מפסוק באיוב (פרק יד פסוק יט), "אבנים שחקו מים תשטף ספיחיה עפר ארץ, ותקות אנוש האבדת",

זהו לוז של שדרה שהוא **תקות** האדם לקום בתחיית המתים, וצורך קיום לוז זה, להראות אמיתות התחיה לאנשים, שלפי הטבע היה ראוי שיפסד, אלא שה' עשה כן להורות שהגוף עודנו קיים לפני ה' ויעמוד לקץ הימין עכ"ל,

כתבו התוספות (בכורות ח' א' ד"ה תרגולת), **מקל שקד** (ירמיה א' י"ב) מתרגם חוטרא **דלוזא**, עוד **אמרינן** וינאץ השקד זה **לוז של שדרה** ממנה עתידים מתים להחיות לעתיד לבא **לוז תרגום של שקד** (ויקרא רבה). **עכ"ל התוספות**,

יש לומר, דלפיכך הראה הקב"ה לירמיהו את בשורת החורבן במקל **שקד**, לרמוז לו, כשם **שהשקד שהוא הלוז**, הוא תקות האדם כשהולך אל בית עולמו, כך הראהו תקוה לאומה טרם החורבן, וע"ז אמר **היטבת לראות שהראיתך את הטוב**.

* * * * *

טעם לכך שעצם הלוז ניזון מסעודת דוד מלכא משיחא שיבוא בב"א

איתא בגמרא (שבת קי"ט ע"ב). לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת,

כתב הבית יוסף (אורח חיים סימן ש'), כתוב בשבלי הלקט (סי' ק"ל) משל שמלויין את המלך ביציאתו כשם שמלויין אותו בכניסתו (עי' פסחים ג),

ובסדורים מפרש, אבר יש באדם ונסכויו שמו ואינו נהנה באכילה **אלא במוצאי שבת**, עכ"ל.

מבואר, שעצם הלוז נהנה רק מסעודת מלוה מלכה סעודתא דדוד מלכא משיחא,

יש לתת טעם לכך שהלוז נהנה מסעודת מלוה מלכה

אפשר לומר, שמכיוון שעצם הלוז יש בו את **התקווה והבשורה** שלעתיד, כפי שנתבאר לעיל, לפיכך הוא נהנה מסעודת מלוה מלכה של מלך המשיח שהוא **התקווה והבשורה** שלעתיד בבאו"א.

* * * * *

נחמו נחמו במה זכו שלקחו בכפליים

כתיב (ישעיה מ' ב') "כי נרצה עונה כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה",

אפשר לומר, מכיוון ועשו תשובה מאהבה, כמ"ש **נרצה עונה** פירוש שזדונות נעשו זכויות, וממילא, קיבלו שכר גם על העונות, לפיכך **לקחה כפליים בכל חטאותיה**,

שוב מצאתי ביאור זה במהרש"א יומא פ"ו ע"ב ד"ה נעשו לו כשגגות

וז"ל המהרש"א (יומא דף פו עמוד ב) ועד"ז י"ל מ"ש הכתוב (ישעיה מ' ב') דברו וגוי כי נרצה עונה כי לקחה וגוי כפלים בכל חטאתיה,

מלת נרצה קשה לפי פשוטו, גם מלת **לקחה** דה"ל למכתב **לקתה** אבל הפירוש כי נרצה עונה שיהיה העון מרובה כזכויות ועד"ז לקחה שכר מצותיה לעתיד כפלים כחטאתיה כיון שהחטא גופיה נעשה זכות, עכ"ל המהרש"א.

* * * * *

ביאור למה היה הבשורה על הר גבוה

כתיב (ישעיה מ' ט') "על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך",

איתא בגמרא (עבודה זרה מ"ה ע"ב) כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נשאה ועץ רענן דע שיש שם עבודת כוכבים, ע"כ,

אפשר לומר, דלפיכך היתה בשורת הגאולה על הר גבוה דיקא, לומר לך, שכבר באה הגאולה, וכבר אפשר לעלות להר גבוה, שאין שם עבודה זרה. כדכתיב, (ישעיה פרק נ"ב ז') מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה אומר לציון **מלך אלקיד**, פירוש שכבר אין ע"ז

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון
ניתן לפנות אל "מכון פאר"
רח' חזון איש 2 בני ברק
פקס 03-6161777
נייד 0527-616166

מייל y0527616166@gmail.com

ולפיכך לא פירש רש"י (פסחים נ"ד ע"ב), יום הנחמה, על נחמת ישראל מגלותו, כהמהרש"א,

משום שבנחמת ישראל מגלותו פירש רש"י על הכתוב נחמו נחמו (ישעיה מ' א') שהיא נחמה אחת, ורק בלשון חז"ל, הם נחמות רבות, כמו שפירש רש"י בגמרא, (פסחים נ"ד ע"ב), שיום הנחמה, של כל אדם, שהם נחמות נפרדות,

והמהרש"א שהשווה בין לשון מקרא ללשון חז"ל, משום שהוא סבור, כי בכולם הנחמות נפרדות, לכן נראה לו לפרש יותר, יום נחמה שיתנחמו ישראל על גלוותם, **שהם נחמות נפרדות, כדלקמן**,

* * * * *

נחמות ישראל מגלותו הם שתי נחמות נפרדות ע"ד השפת אמת

כתב השפת אמת (בראשית - פרשת ויצא - שנת תרנ"ח א') ולכן נקרא הקב"ה בעל **הנחמות**, כי הנחמות של בני אדם, אינו יכול לתקן כל הצער העבר. אבל הנחמה שיהי מהקב"ה יהי מהופך כל הצער לטובה.

והגם כי אין אנו מבינים, איך יהי מתהפך מה שעבר, לפי שאנחנו בתוך הטבע והזמן. אבל לעתיד, נראה ונבין זה ההיפוך לטובה. ולכן אמר יעקב אע"ה והי' לי לאלקים, פרש"י שיחול שמו עלי מתחלה ועד סוף. כי זה הי' בחי' יעקב אמת. והאמין כי יחול אלקותו עליו, ויהי' למפרע הכל מתוקן,

וזה מפתח של גאולה, מה שזוכין לעורר הארה מעין עוה"ב, כי מאחר שכל ההנהגה יתברר אח"כ. ממילא יכולין למצוא בחי' אמת בכל מקום ובכל זמן, **עכ"ל השפת אמת**,

לפי"ז אפשר לומר, דלפיכך אמר הנביא **נחמו נחמו עמי שתי פעמים**, האחד **נחמת בני אדם**, שבנחמה זו אינו יכול לתקן כל הצער העבר, והנחמה השנית היא **נחמת בעל הנחמות**, שאז יתהפך עלינו לטובה גם מה שעבר, הגם שאין אנו מבינים, ולזה מכוון המהרש"א שנחמת ישראל מגלותו, שבהם יש שני נחמות נפרדות.

* * * * *